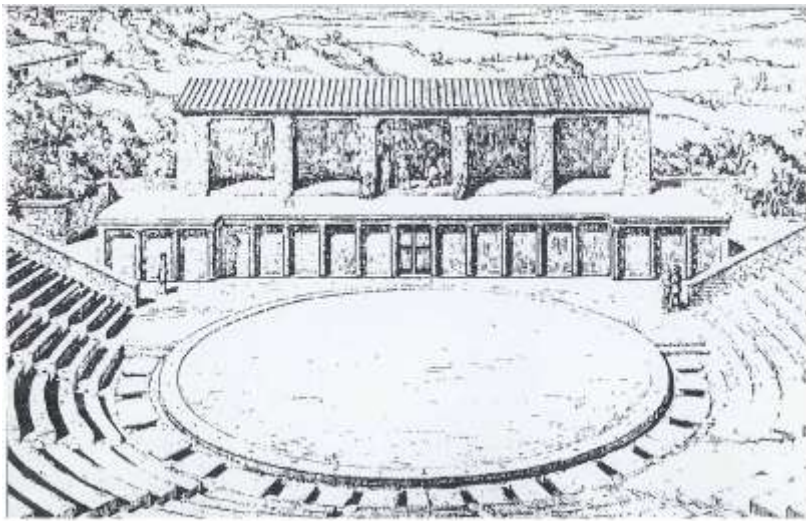

ΘΕΜΑ: ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΞΕΝΑΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΘΕΑΤΡΩΝ_ ΘΕΑΤΡΟ ΟΙΝΙΑΔΩΝ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ:

Οι μαθητές να είναι σε θέση:

- να αναγνωρίζουν τα μέρη του Αρχαίου Θεάτρου με τις αντίστοιχες ονομασίες τους και να διακρίνουν το σκοπό που το κάθε μέρος του εξυπηρετούσε.
- να παρατηρήσουν την αρχιτεκτονική του δομή και να μελετήσουν την επίδραση διαφόρων παραμέτρων στην ακουστική του θεάτρου.
- να διακρίνουν υλικά κατασκευής στα διάφορα μέρη του θεάτρου και να οδηγηθούν σε αναλύσεις σχετικά με την ακουστική του

Σχεδιαστική Αναπαράσταση της σκηνής από ιστορικές πηγές

Σχεδιαστική αναπαράσταση της σκηνής κατά H. Wessing (1924). Διagramma από E. Fischer

Αεροφωτογραφία του θεάτρου σήμερα

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1

Χρονική διάρκεια 2 ώρες

Δραστηριότητα 1

ΒΗΜΑ 1.

Βρίσκεστε στο Αρχαίο θέατρο Οινιαδών. Παρατηρήστε προσεχτικά το χώρο του αρχαίου θεάτρου και

α) βρείτε τα μέρη του

β) ποιο σκοπό εξυπηρετούσε το καθένα από αυτά; Συμπληρώστε τον παρακάτω πίνακα:

ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ	ΣΚΟΠΟΣ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙ

ΒΗΜΑ 2

Περιηγηθείτε στο κοίλο του Θεάτρου και παρατηρήστε το σχήμα του.

Μελετήστε τα αρχιτεκτονικά του στοιχεία (εδώλια, κερκίδες, κλίμακες, διαζώματα). Καταγράψτε σε μία παράγραφο τις παρατηρήσεις σας.

.....

.....

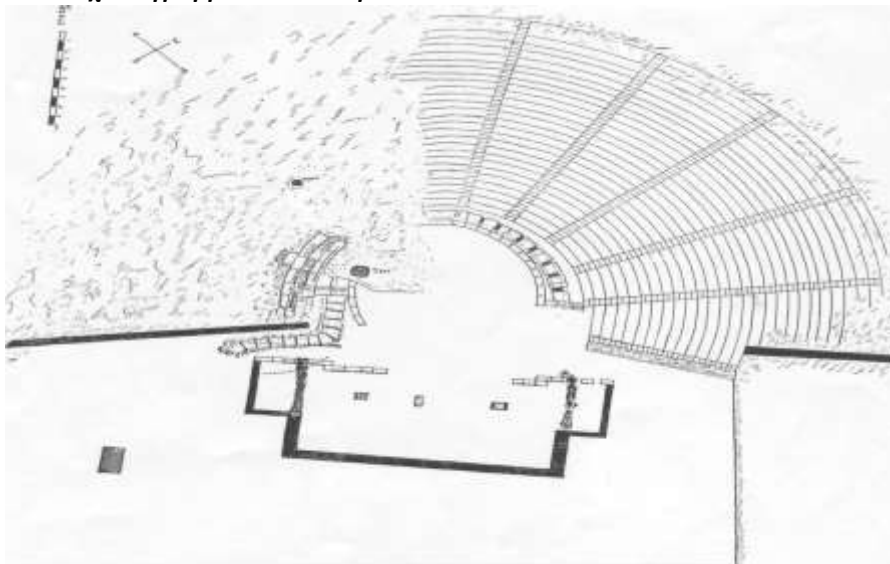
.....

.....

.....

.....

Σχεδιάγραμμα του Θεάτρου των Οινιαδών από τον Πάουελ.

ΒΗΜΑ 3

Εντοπίστε τις παρόδους του αρχαίου θεάτρου και μελετήστε με βάση τη γεωγραφική τους θέση ,αν ισχύει η θεατρική σύμβαση.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

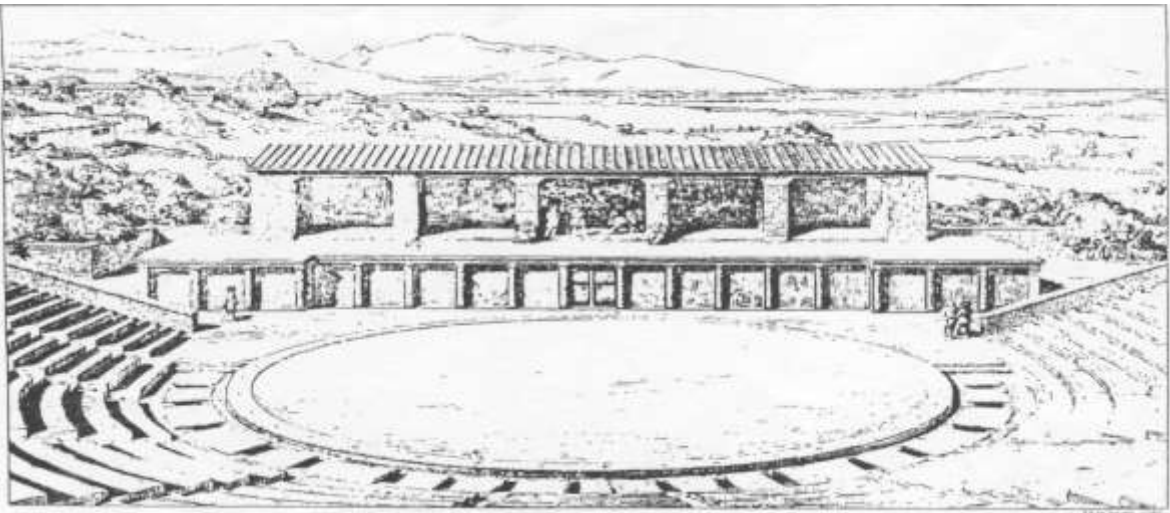
.....

.....

.....

.....

Το Ελληνιστικό θέατρο των Οινιαδών αναπαριστώμενο, στο Προσκήνιο τη Σκηνή και την Ορχήστρα (Σχέδιο του H. W i r s i n g, 1923, δημοσιευμένο από το F i c h t e r).

ΑΡΧΑΙΟΘΕΑΤΡΟ

Είσοδοι ή πάροδοι
ονομάζονται τα δύο περάσματα ένθεν και ένθεν του σκηνικού οικοδομήματος από τα οποία κάνει την εμφάνισή του ο χορός στην Πάροδο αλλά και διάφοροι χαρακτήρες που προσέρχονται στη σκηνή από διάφορες εξωσκηνικές τοποθεσίες.

Οι τοποθεσίες αυτές είναι, ειδικά στην τραγωδία, αυστηρά γεωγραφημένες· σε κάποιες περιπτώσεις, μάλιστα, η μία από τις δύο παρόδους θεωρείται συμβατικά ότι οδηγεί προς το ἄστυ και η άλλη προς την ύπαιθρο και το εξωτερικό. Αυτό όμως δεν αποτελεί απαραίτητο κανόνα, αλλά συνθήκη που προσαρμόζεται στις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε δράματος.

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Δραστηριότητα 2

Παρατηρήστε την τοποθεσία και τον τρόπο κατασκευής του αρχαίου θεάτρου.

Ποιο είναι το κυρίαρχο υλικό κατασκευής του; Μπορείτε να κάνετε κάποιες υποθέσεις σχετικά με το υλικό κατασκευής και το γύρω περιβάλλοντα χώρο;

Καταγράψτε σε μια παράγραφο τις παρατηρήσεις σας .

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Δραστηριότητα 3

Χαρακτηριστικό του αρχαίου θεάτρου Οινιαδών είναι η πολύ καλή ακουστική του. Ποια στοιχεία του περιβάλλοντα χώρου συσχετίζονται με την παραπάνω διαπίστωση;

.....

.....

.....

.....

.....

Χωριστείτε σε δύο ομάδες: α' ομάδα- υποκριτών, β' ομάδα θεατών. Φορέστε μάσκες και λάβετε διαφορετικές θέσεις μέσα στην ορχήστρα του αρχαίου θεάτρου. Απαγγείλατε ένα μικρό απόσπασμα από την «Ελένη» του Ευριπίδη. Στη συνέχεια βγάλτε τις μάσκες και απαγγείλατε ξανά το ίδιο απόσπασμα από την ανωτέρω τραγωδία. Τι διαπιστώσεις κάνετε σχετικά με την καταληπτικότητα του λόγου; Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την καταληπτικότητα; Καταγράψτε τις διαπιστώσεις σας σε ένα σύντομο κείμενο.

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2

Χρονική διάρκεια 3 ώρες

Δραστηριότητα 1

Μήπως γνωρίζετε ότι: Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα όταν άλλαξε η μόδα στα ρούχα των γυναικών από μακριά φορέματα σε κοντά παρατήρησαν στην Ευρώπη ότι αυτό είχε επίδραση στην ακουστική των αιθουσών συναυλιών;

Εμείς θα ασχοληθούμε με ανοικτά θέατρα και μάλιστα κτισμένα από την αρχαιότητα και θα μελετήσουμε :

Επίδραση των υλικών και της αρχιτεκτονικής του χώρου γενικότερα στην ακουστική του θεάτρου.

ΒΗΜΑ 1

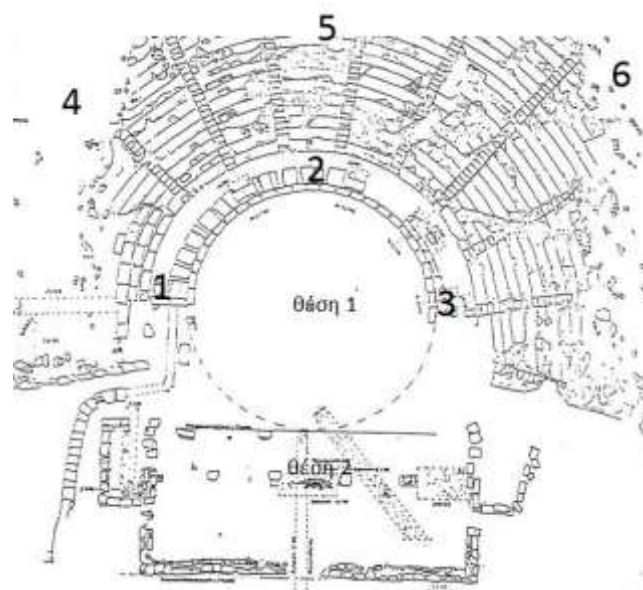
Οι μαθητές χωρίζονται σε τρεις ομάδες με διακριτούς ρόλους.

Ομάδα Α		Ομάδα Β		Ομάδα Γ	
Οι ηθοποιοί (2 μαθητές ένα αγόρι, ένα κορίτσι)		Οι ακροατές (όλοι οι άλλοι)		Οι ερευνητές (3 μαθητές)	
Ρόλος	Απαγγέλουν ποίημα διάρκειας 1 min	Ρόλος	Κατανέμονται στα καθίσματα του κοίλου	Ρόλος	Ηχογραφούν από συγκεκριμένα σημεία την απαγγελία*

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Ο συντονισμός γίνεται από τον υπεύθυνο καθηγητή

(*) απαιτείται μικρόφωνο εξωτερικής λήψης συνδεδεμένο με υπολογιστή

ΒΗΜΑ 2.

- Οι μαθητές αφού πάρουν θέσεις αρχίζουν δράση στο θέατρο ανάλογα σε ποια ομάδα ανήκουν
- Πρώτος Μαθητής: Απαγγελία **θέση 1**
- Κατανομή ακροατών στο κοίλο*
- Μετρήσεις στα σημεία **1, 2, 3, 4, 5, 6**

*η κατανομή μπορεί να είναι τυχαία

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΩΤΗΣΗ 1.1.

Πιστεύετε ότι θα υπάρξει διαφορά στις μετρήσεις στην απαγγελία από μαθητή 1 ή από ότι στην απαγγελία από τον 2; Εξηγείστε την άποψή σας

ΒΗΜΑ 3.

Επαναλαμβάνεται η ίδια διαδικασία με Απαγγελία από Μαθητή 2

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΜΕΤΡΗΣΕΩΝ ΑΠΑΓΓΕΛΙΑΣ ΑΠΟ ΘΕΣΗ 1

ΣΗΜΕΙΟ ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΗΣ	1	2	3	4	5	6
ΑΠΑΓΓΕΛΙΑ ΜΑΘΗΤΗ 1						
ΑΠΑΓΓΕΛΙΑ ΜΑΘΗΤΗ 2						

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: ως αποτελέσματα σε κάθε στήλη και γραμμή αναφέρεται ο φάκελος αποθήκευσης της ηχογράφησης.

ΕΡΩΤΗΣΗ 1.2. Τι συμπέρασμα μπορείτε να βγάλετε για τις μετρήσεις σας από τα σημεία 1 και 3 καθώς και από τα σημεία 4 και 6; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

ΒΗΜΑ 4.

Η διαδικασία επαναλαμβάνεται με εναλλαγή της ομάδας Α από Θέση 1 σε Θέση 2

ΠΙΝΑΚΑΣ 2. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΜΕΤΡΗΣΕΩΝ ΑΠΑΓΓΕΛΙΑΣ ΑΠΟ ΘΕΣΗ 2

ΣΗΜΕΙΟ ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΗΣ	1	2	3	4	5	6
ΑΠΑΓΓΕΛΙΑ ΜΑΘΗΤΗ 1						
ΑΠΑΓΓΕΛΙΑ ΜΑΘΗΤΗ 2						

ΕΡΩΤΗΣΗ 1.3: Υπάρχει κάποια σημαντική διαφορά στις μετρήσεις σας όταν αλλάζει θέση η πηγή ήχου από τη θέση 1 στη θέση 2;

Δραστηριότητα 2

Και τώρα λίγο σουρεαλισμός

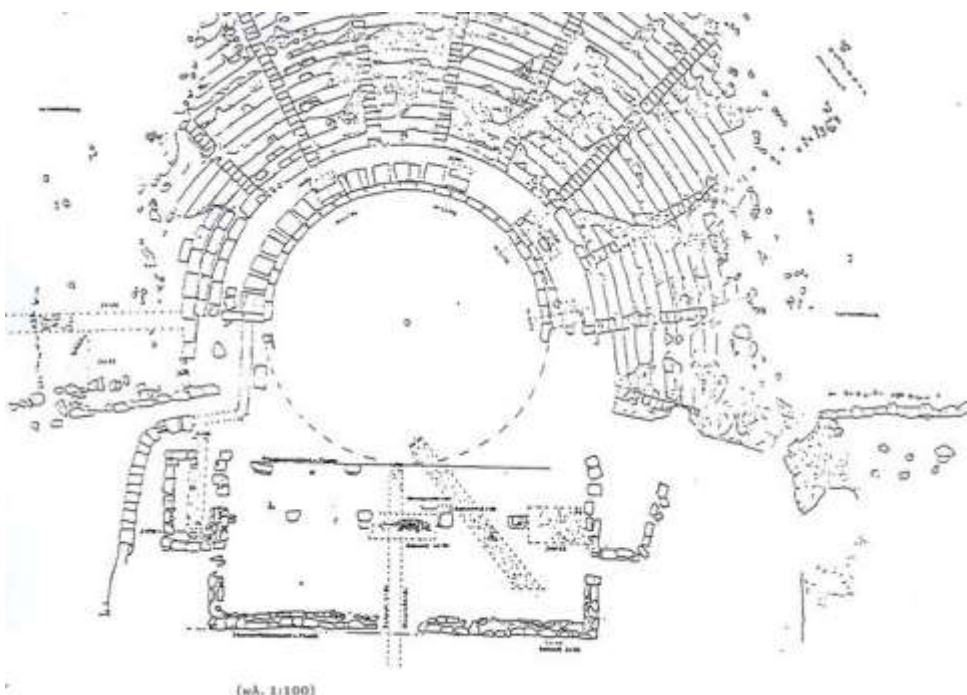

Ο κάθε ακροατής-μαθητής κρατά 2 **ομπρέλες** μία στο δεξί και μία στο αριστερό του χέρι, φορά ένα **χειροποίητο χάρτινο καπέλο** ή ψάθινο και καταλαμβάνει θέσεις στο αρχαίο θέατρο.

(βλέπε σκίτσο 1)

ΕΡΩΤΗΣΗ 2.1.

Πιστεύετε ότι θα επηρεαστεί η ακουστική του αρχαίου θεάτρου; Να γράψετε τη γνώμη σας.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2.2.

Σε ποια σημεία του θεάτρου θα καθίσουν οι μαθητές με ανοικτές τις ομπρέλες;

Να προτείνετε πάνω στο σχέδιο τις πιθανές θέσεις σημειώνοντας ένα .

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Να σκεφτείτε αν η κατανομή θα είναι τυχαία ή οργανωμένη σε ζώνες δηλαδή στη σειρά στις πρώτες σειρές ή στις μεσαίες ή στα ανώτερα σημεία.

ΒΗΜΑ 1.

Οι μαθητές ζωγραφίζουν στο σχέδιο τους τις προτεινόμενες θέσεις γίνεται σύγκριση των σχεδίων τους και συζήτηση για να καταλήξουν πιθανώς σε ένα σχέδιο με τη βοήθεια του ή των καθηγητών τους.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ

Το βήμα αυτό μπορεί να προετοιμαστεί μέσα στην τάξη πριν φτάσουν στο αρχαίο θέατρο

ΒΗΜΑ 2.

Όλες οι ομάδες καταλαμβάνουν τις θέσεις τους και είναι έτοιμοι για δράση.

Με το πρόσταγμα του καθηγητή / ων ξεκινούν όπως στη δραστηριότητα 1.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Τα συμπεράσματα από τις μετρήσεις του ΠΙΝΑΚΑ 1 (ΕΡΩΤΗΣΗ 1.2.) θα αξιολογηθούν για να αποφασίσουν οι μαθητές αν είναι αναγκαίο να γίνονται μετρήσεις και από τα 6 σημεία. Ανάλογα από τα αποτελέσματα ΠΙΝΑΚΑ 2 (ΕΡΩΤΗΣΗ 1.3.) μπορεί να αποφασίσουν οι μαθητές την αναγκαιότητα αλλαγής από θέση 1 στη θέση 2 της πηγής ήχου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΜΕΤΡΗΣΕΩΝ ΑΠΑΓΓΕΛΙΑΣ ΑΠΟ ΘΕΣΗ 1

ΣΗΜΕΙΟ ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΗΣ	1	2	3	4	5	6
ΑΠΑΓΓΕΛΙΑ ΜΑΘΗΤΗ 1						
ΑΠΑΓΓΕΛΙΑ ΜΑΘΗΤΗ 2						

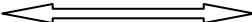

Δραστηριότητα 3

Τώρα ήρθε η ώρα της έρευνας για να εξάγουμε κάποια συμπεράσματα για την επίδραση της κλίσης του θεάτρου στην ακουστική του.

Μελέτη της ακουστικής εκτός θεάτρου σε επίπεδο χώρο της υπαίθρου, σε αποστάσεις αντίστοιχες των διαστάσεων του κοίλου του θεάτρου.

ΒΗΜΑ 1.

Ομάδα μαθητών μετρά τις διαστάσεις του κοίλου του θεάτρου

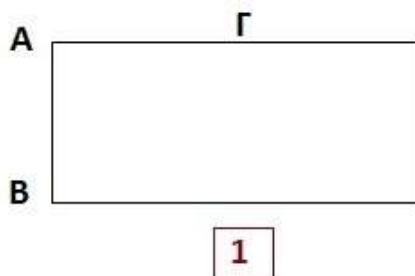
Διάμετρος ημικυκλίου Άξονας Χ	Βάθος ημικυκλίου Άξονας Ψ
	

ΒΗΜΑ 2.

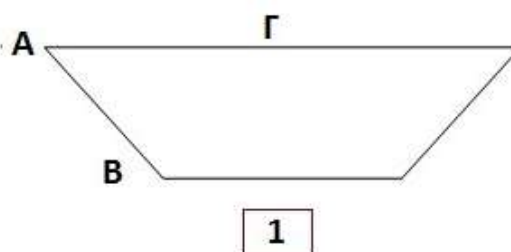
Μαθητές περιχαράκωνουν μια περιοχή με πέτρες ώστε να σχηματιστούν τα σχήματα στο επίπεδο όπως φαίνονται πιο κάτω. Το μήκος της πλευράς AB θα είναι περίπου το βάθος του φυσικού θεάτρου ενώ το μήκος της πλευράς όπου υπάρχει το σημείο Γ θα αντιστοιχεί στο μήκος στον άξονα Χ.

Στα σημεία Α, Β και Γ θα γίνουν οι μετρήσεις ενώ στο 1 θα είναι οι ηθοποιοί που θα απαγγείλουν.

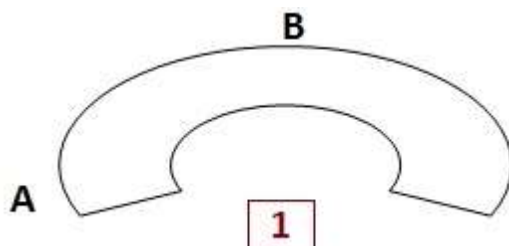
ΣΧΗΜΑ 1.

ΣΧΗΜΑ 2.

ΣΧΗΜΑ 3.

ΒΗΜΑ 3.

Γίνεται η ηχογράφιση και τα αποτελέσματα καταγράφονται και αποθηκεύονται σε πίνακα.

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Δραστηριότητα 4

Τώρα ας διερευνήσουμε πώς η σκηνή του θεάτρου επηρεάζει την ακουστική του

Για τη δραστηριότητα αυτή οι μαθητές πρέπει να φτιάξουν πανό από χαρτί τα οποία θα παρατάξουν πίσω από τον ηθοποιό ως τμήμα της σκηνής.

Προτείνουμε τα πανό να κατασκευαστούν από σκληρό χαρτί περιτυλίγματος και τα ξύλα στα οποία θα στερεωθούν τα χαρτιά να είναι ελαφριά. Μπορεί να υπάρχουν εναλλακτικές ιδέες για τη στερέωση των πανό. Εμείς προτείνουμε δύο μαθητές να κρατούν.

Αντικειμενικός μας σκοπός είναι να καλυφθεί όσο το δυνατόν μεγαλύτερη επιφάνεια με πανό.

Για το λόγο αυτό τοποθετούνται 6 συνολικά πανό σε 3 σειρές ώστε να καλυφθεί μεγαλύτερη επιφάνεια σε ύψος και μήκος.

ΒΗΜΑ 1

Οι μαθητές χωρίζονται σε 6 ομάδες των δύο. Οι δύο πρώτες ομάδες τοποθετούνται στην Α σειρά, οι άλλες 2 στη Β σειρά και 2 ακόμα δυάδες μαθητών στη Γ σειρά.

	ΥΨΟΣ ΠΑΝΟ	ΜΗΚΟΣ ΠΑΝΟ	ΥΨΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΓΜΑΤΟΣ προεξέχοντος του χαρτιού	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΥΨΟΣ (χωρίς να ληφθεί υπόψη μέσο ύψος μαθητή)
Α ΣΕΙΡΑ πίσω: 4 μαθητές (2 +2)	70 cm x	200 cm x 2	140 cm	210
Β ΣΕΙΡΑ μεσαία: 4 μαθητές (2+2)	70 cm x	200 cm x 2	70 cm	140
Γ ΣΕΙΡΑ μπροστά: 4 μαθητές (2+2)	70 cm x	200 cm x2	5cm	75
Τελική κάλυψη επιφάνειας	210 x	400	840 cm ²	

ΒΗΜΑ 2

- ✚ Ο μαθητής- ηθοποιός απαγγέλλει και η ομάδα των ερευνητών ηχογραφεί στα διάφορα σημεία του κοίλου όπως στη δραστηριότητα 1.
- ✚ Οι μετρήσεις των ηχογραφήσεων καταγράφονται σε ανάλογο πίνακα

Και η παράσταση τελειώνει.

ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥΣ ΠΟΥ ΕΞΕΤΑΣΤΗΚΑΝ

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

1.

Χωριστείτε σε δύο ομάδες: α' ομάδα- υποκριτών, β' ομάδα θεατών. Φορέστε μάσκες και λάβετε διαφορετικές θέσεις μέσα στην ορχήστρα του αρχαίου θεάτρου. Απαγγείλατε ένα μικρό απόσπασμα από την «Ελένη» του Ευριπίδη. Στη συνέχεια βγάλτε τις μάσκες και απαγγείλατε ξανά το ίδιο απόσπασμα από την ανωτέρω τραγωδία. Τι διαπιστώσεις κάνετε σχετικά με την καταληπτότητα του λόγου; Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την καταληπτότητα; Καταγράψτε τις διαπιστώσεις σας σε ένα σύντομο κείμενο

2. Συγκριτική μελέτη αρχαίων θεάτρων (λαξευμένων ή χτιστών) αναφορικά με τη καλή τους διατήρηση στο χρόνο.